

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 17. august 2005

Sagsnr.: 438-50

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har i skrivelse af 28. juli 2005 (Ad FLF alm. del) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 202:

Spørgsmål 202:

”Ministeren bedes redegøre for, hvorfor 250.000 danske slagtekvæg skal testes for kogalskab, herunder redegøre for, om det er nødvendigt at teste hvert enkelt dyr. Der henvises til vedlagte artikel i Jyllandsposten den 28. juli 2005 og vedlagte Ritzau-telegram.”

Svar:

På foranledning af spørgsmålet har Fødevestyrelsen oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

”Test af 250.000 danske slagtekvæg årligt er en del af det EU-regulerede overvågningsprogram for kogalskab (BSE) i Danmark. Reglerne for EU’s BSE overvågning er fastlagt i TSE-forordningen¹, og en ændring af den danske overvågning vil forudsætte en ændring af forordningen.

EU Kommissionen har i juli 2005 udsendt et udkast til diskussionsemner for den fremtidige fælles BSE-politik i EU, kaldet TSE -roadmap². Danmark bør overveje om det indebærer mulighed for at få diskuteret en lempelse af den danske BSE-overvågning, som nu efter mere end fire års overvågning kan dokumentere en markant faldende forekomst af sygdommen i Danmark.

Baggrund :

I 1990 blev BSE gjort anmeldepligtig, og dyr med kliniske symptomer på sygdommen er siden blevet testet for BSE. Fundet af det første danske tilfælde af kogalskab blev gjort i februar 2000 og et dansk BSE-overvågningsprogram blev iværksat i oktober 2000 med overvågning af de selvdøde dyr (i første omgang ved stikprøve). I 2001 blev programmet ajourført i overensstemmelse med den i december 2000 vedtagne og udvidede EU-lovgivning, og 1. januar 2001 begyndte overvågningen af raske slag-

¹ Europa-Parlamentet og Rådets Forordning nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse transmissible spongiforme encephalopater.

² BSE (bovin spongiform encephalopati – svampeagtig hjernelidelse hos kvæg) hører til en gruppe af sygdomme, TSE (transmissible spongiforme encephalopater – overfarbare svampeagtige hjernelidelser), som også kan ramme andre dyrearter, f.eks. får og geder.

tedyr over 30 måneder. Overvågningsprogrammet har nu eksisteret i Danmark i over fire år og resultatet i undersøgelse af 1,2 mio. dyr, hvilket indtil nu har kostet 500 mio. danske kr. fordelt på offentlige og private midler. Der er på nuværende tidspunkt fundet 16³ danske tilfælde af kogalskab, og Danmarks Fødevareforskning angiver i en prognose fra 1. juli 2005, at antallet af tilfælde i perioden 2005-2010 forventes at være 0-1 (gns. 0,28). EU har med TSE-forordningen fastlagt omfanget af medlemsstaternes overvågningsprogrammer og en ændring af den danske overvågning vil som nævnt forudsætte en ændring af forordningen.

Kravet til testning af slagtedyr blev indført i december 2000 efter en voldsom politisk og mediemæssig opmærksomhed som følge af påvisning af adskillige nye tilfælde i Tyskland og Frankrig. Ved afstemningen undlod Danmark at stemme for med henvisning til, at denne testning ikke havde særlig fødevareresikkerhedsmæssig betydning, idet fjernelse af specificeret risikomateriale allerede finder sted fra alle slagtedyr. Endvidere er testning af dyr ned til 30 mdr. usikker, idet infektionen først forventes at kunne påvises ca. 6 mdr. før end dyret vil få kliniske symptomer, typisk i 5 – 6 års alderen. Der kan altså være tale om en falsk forbruger-tryghed. Disse argumenter er stadig gældende.

Det danske overvågningsprogram ser i dag således ud :

Kategori	Antal (anslået) pr. år
Raske slagtedyr over 30 måneder	250.000
Selvdøde dyr over 24 måneder	35.000
Nødslagtede dyr over 24 måneder	2.000
AM-dyr ⁴ over 24 måneder	10
Klinisk mistænkte dyr	50
I alt	287.060

Denne overvågning kostede i 2004 følgende :

Kategori	Udgifter i mio. DKK	Debitor
Slagtedyr	80,6	Erhvervet
Risikodyr (selvdøde, AM-dyr, nødslagtede, klinisk mistænkte dyr)	27,7	Staten (10), erhvervet (15)
Øvrige udgifter (administration af overvågningsprogrammet, TSE-databasen, m.v.)	15,6	Staten
I alt	125	EU refunderede i alt 17,4 mio. DKK til overvågningen i 2004, så den reelle udgift bliver 107,6.

³ Inkl. det første tilfælde fra 2000. 3 af de resterende 15 er påvist i andre EU-lande hos køer eksporteret til udlandet fra Danmark. De 12 tilfælde, der er påvist i det danske overvågningsprogram, fordeler sig med 2 kliniske mistanker, 5 selvdøde dyr og 5 slagtedyr.

⁴ Kreaturer, som ved det levende syn før slagtning (ante mortem kontrol) mistænkes for at være angrebet af en sygdom, der kan overføres til mennesker eller dyr, eller som viser symptomer på en sygdom eller en forstyrrelse af deres almentilstand, som kan gøre kødet uegnet til menneskeføde.

På baggrund af det danske overvågningsprogram, som er fastlagt i TSE-forordningen, har det været muligt at:

1. Finde frem til smittede kreaturer.
2. Beregne sygdomsforekomsten i Danmark.
3. Vurdere om de smittehindre tiltag (foderforbud) har haft effekt.
4. Sikre dansk handel med levende kreaturer og produkter heraf ved sikker dokumentation af lav forekomst.

Med henblik på at få gennemført en samlet revision af TSE-forordningen, er der indgået en politisk aftale mellem EP, Kommissionen og Rådet om at udarbejde og få vedtaget et sådant samlet revisionsforslag inden 1. juli 2007. EU Kommissionen har derfor den 15. juli 2005 udsendt et udkast til diskussionsemner for den fremtidige fælles BSE-politik i EU, kaldet TSE-roadmap, som første gang skal drøftes ved CVO-mødet den 7-9. september 2005.

I TSE-roadmap findes bl.a. følgende anført under ”Overvågningsprogrammer”: ”For lande, som har påvist BSE i deres kvægbestand, er formålet med overvågningen at monitorere effektiviteten af kontrolprogrammerne, herunder foderforbud og SRM fjernelse, ved at følge udviklingen i BSE forekomsten. Yderligere er formålet i lande uden (nyligt konstaterede) BSE tilfælde at dokumentere, at forekomsten ligger under en accepteret mindstegrænse. Det skal også bemærkes, at skønt den aktive overvågning ikke er en forbrugerbeskyttelsesforanstaltning, så har den dog bidraget til øget forbrugertillid og den har spillet en rolle i kommunikationsstrategien i visse medlemslande.”

Det fremgår af oplægget, at kommissionen forventer en drøftelse af mulighederne for en lempelse af overvågningsprogrammet som følge af den faldende forekomst. Dette kunne f.eks. ske ved, at aldersgrænsen for testning af slagtedyrl blev hævet fra det nuværende 30 mdr. Danmark bør overveje muligheden for at få diskuteret en model med differentieret lempelse af overvågningsprogrammet på baggrund af programmets resultater for de enkelte medlemslande til dato, hvilket ville indebære en større lempelse for Danmark end for de fleste andre medlemslande.”

Lars Barfoed

/Thomas Elvensø